

Recenzie a anotácie

Cisko, L.: Zodpovednosť za vady plnenia v kúpnej zmluve v obchodovaní. Vedecká monografia. Praha : Leges, 2020, s. 135. ISBN 978-80-7502-429-9.

Esenciálnou súčasťou každodenného sveta obchodovania je vstupovanie podnikateľov do obchodných záväzkov, a teda aj uzatváranie množstva kúpnych zmlúv medzi nimi, čo však ani pri ich predpokladaných skúsenostiach nemusí zabezpečiť, že dané kúpne zmluvy budú spĺňať zákonom predpokladané náležitosti. V súčasnosti, ak dochádza k takejto forme „výmeny tovarov“ možno hovoriť o rôznych vonkajších, vnútorných vplyvoch a faktoroch (napr. ako sú ľudské, ekonomické, výrobné faktory a iné), ktoré môžu negatívne ovplyvniť dodržanie dohodnutého a splnenie jednotlivých povinností zmluvných strán vyplývajúcich z relevantných právnych predpisov, prevažne Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka. Práve podľa obchodnoprávnej úpravy je pri uzatvorení kúpnej zmluvy medzi predávajúcim na jednej strane a kupujúcim na druhej strane hlavnou povinnosťou predávajúceho zabezpečiť dohodnuté plnenie, a to riadne a včas. Následok nesplnenia tejto povinnosti vyvoláva rôzne účinky, spravidla vznik novej zmluvnej zodpovednosti. Okrem zodpovednosti za omeškanie, zodpovednosti za škodu rozlišujeme v právnej teórii aj zodpovednosť za vady, pričom na tento druh osobitnej zodpovednosti prináša recenzovaná vedecká monografia komplexný pohľad. Aj keď sa tejto téme zmluvných typov a zodpovednosti zo zmluvných záväzkov venuje ne jeden domáci a zahraničný autor, táto publikácia je jedinečná vo svojom odbore, pretože problematika v nej sa opísaná zameriava na zodpovednosť za vady v špecifickom zmluvnom type. Pôjde už o spomínanú kúpnu zmluvu uzatváranú v režime Obchodného zákonníka¹

¹ Pozri § 409 ods. 1: „Kúpnu zmluvou sa predávajúci zaväzuje dodať kupujúcemu hnutel'nú vec (tovar) určenú jednotlivu alebo čo do množstva a druhu a previesť na neho vlastnícke právo k tejto veci a ku-

ako druhu relatívneho obchodnozväzkového vzťahu.

Vedecká monografia je prínosom v tom, že prináša odborné, no hlavne zrozumiteľne priblížený inštitút zodpovednosti za vady v kúpnej zmluve (v obchodovaní) a navyše podrobnejšie zodpovedá na otázky vznikajúce v súvislosti s vadným plnením dlžníka. Autor sa teda nezameral len na zosumarizovanie právnej teórie k danej téme, ale pri písaní vychádzal aj z poznatkov a znalostí z vlastnej dizertačnej práce vypracovanej na rovnakú tému. Navyše, autor zapracoval aj nové poznámky a aktuálne legislatívne zmeny. Po obsahovej stránke publikácia nevychádza len z teoretických východísk slovenského právneho poriadku, autor pri písaní poukazuje okrem domácej právnej úpravy v danej oblasti na zahraničnú právnu úpravu, a to nemeckú a francúzsku.

Z formálneho hľadiska je členenie jednotlivých kapitol a podkapitol vhodne zvolené a prehľadné, čo ocenia všetci čitatelia, pričom autorovým cieľom bolo poskytnúť ucelený súbor nových poznatkov na tento špecifický inštitút zodpovednosti. Celkovo sa recenzovaná vedecká monografia delí na šesť nasledujúcich, stručne charakterizovaných kapitol (*na účely anotácie opísaných ako jednotlivé časti vedeckej monografie*).

V prvej časti autor vo všeobecnosti rovne približuje problematiku opísanú v celej vedeckej monografii – zodpovednosť za vady. V úvode prináša historický pohľad na tento celý právny inštitút od jeho chápania v rímskom práve až po náhľad jednotlivých kodifikácií, najmä so zameraním na kodifikácie Občianskeho a Obchodného zákonníka v minulom storočí. Autor zastáva názor, že práve rímske

pujúci sa zaväzuje zaplatiť kúpnu cenu.“ a nasl. ustanovenia zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.

právo a právny vývoj tohto inštitútu v 20. storočí najviac prispeli k jeho celkovému formovaniu a dnešnej podobe.

Druhá a tretia časť sú venované vymedzeniu právnej zodpovednosti ako celku a zrozumiteľne charakterizujú jej jednotlivé druhy, ktoré sa rozlišujú v právnej teórii. Zároveň sa tretia kapitola v podstate konkrétne zaoberá definovaním zodpovednosti za vady, hoci nie je považovaná za samostatný druh zodpovednosti v rámci právnej úpravy obsiahnutej v Obchodnom zákonníku, čo zdôrazňuje aj samotný autor. Okrem vymedzenia pojmu sa daná kapitola zameriava aj na popisanie jednotlivých druhov väd plnenia, najmä s vyzdvihnutím ich delenia na právne a faktické vady. Kým právne vady sa vyznačujú tým, že bránia získať k zmluvne dohodnutému plneniu všetky prislúchajúce práva, faktické vady sa premietnu v kvantite a kvalite spomínaného plnenia, ktoré z danej zmluvy vyplýva.

V štvrtej časti s názvom „*platná právna úprava zodpovednosti za vady plnenia v kúpnej zmluve v obchodovaní*“ autor pozornosť postupne zameriava na následky nesplnenia zmluvnej povinnosti, spočívajúcej vo vadnom plnení, a to čo do množstva, akosti, označenia, času a iných náležitostí nevyhnutých na dodržanie povinnosti, dodať tovar riadne. Bližšie je charakterizovaná následne vzniknutá právna zodpovednosť, ak k danému plneniu zo strany zmluvnej strany, a to predávajúceho nedôjde podľa zákonných požiadaviek. Porovnáva pritom ustanovenia Obchodného zákonníka s ustanoveniami francúzskeho a nemeckého Občianskeho zákonníka.

Piata časť obsahuje analýzu jednotlivých nárokov vyplývajúcich z Obchodného zákonní-

ka vrátane ich uplatňovania kupujúcim, odrážajúc rozlišujúce kritérium, akým spôsobom došlo k porušeniu kúpnej zmluvy. Toto rozlišujúce kritérium bude spočívať v tom, či došlo k podstatnému alebo nepodstatnému porušeniu zmluvy. Vzniknutý nárok si následne musí kupujúci uplatniť priamo u samotného predávajúceho, pričom povahu nároku bude takisto ovplyvňovať dané rozlišujúce kritérium.

Šiesta zároveň posledná časť prináša čitateľom stručný pohľad na doterajšie a aktuálne rekodifikačné úvahy v obchodnom práve nielen v Slovenskej republike, ale aj v Českej republike a Maďarsku. Nechýba ani doplnenie aktuálneho diania na unifikačnej pôde Európskej únie a pohľad na europeizáciu obchodného práva.

Záverom možno konštatovať, že osobitnou črtou tejto vedeckej monografie je jej špecifické zameranie na zodpovednosť za vady, konkrétne na vzniknuté vady v kúpnej zmluve, pričom doposiaľ nebola vydaná obdobná publikácia. Vedecká monografia a jej vybrané kapitoly prinášajú podrobný prehľad zodpovednosti za vady v kúpnej zmluve z pohľadu *de lege lata* a *de lege ferenda*, preto môže byť užitočnou pomôckou pri vyhotovovaní rôznych kúpnych zmlúv tak, aby sa vopred odstránili „budúce prekážky“, ktoré môžu vyvolať vznik zodpovednosti za vady v obchodných stykoch. Pravdepodobne bude využívaná nielen odbornou verejnosťou, ale aj samotnými veriteľmi ako prostriedok užitočných a praktických informácií na zabezpečenie ich ochrany a budúcej právnej istoty v obchodnozáväzkových vzťahoch.

Mgr. Regina Šťastová*

* Mgr. Regina Šťastová, interná doktorandka Ústavu štátu a práva SAV, v. v. i., Bratislava.